

Ügyiratszám: MN/33507-17/2011.

Ügyintéző: **személyes adat**

Tárgy: a burkolt kereskedelmi közlemény közzétételének tilalmára vonatkozó rendelkezés megsértése

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsának

384/2012. (II.22.) számú

HATÁROZATA

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság Médiatanácsa (a továbbiakban: **Médiatanács**) a **személyes adat** ügyvéd (**Személyes adat**) által képviselt **MTM-SBS Televízió Zrt.-vel** (TV2, 1145 Budapest, Róna u. 174.; a továbbiakban: **Médiaszolgáltató**) szemben hivatalból lefolytatott eljárásában megállapította, hogy a Médiaszolgáltató TV2 csatornáján 2011. november 4-én 00:12:35-kor sugárzott „Esküdj!” című műsorszámával megsértette a burkolt kereskedelmi közlemény közzétételének tilalmára vonatkozó törvényi rendelkezést, amely miatt a Médiaszolgáltatót

felhívja,

hogy a jelen határozat közzétételétől számítva haladéktalanul tegyen eleget a jogszerű magatartás követelményének és tartózkodjék a jövőbeni jogsértésektől.

A Médiatanács figyelmezteti a Médiaszolgáltatót, hogy a Médiatanács a médiaigazgatásra vonatkozó szabály következő alkalommal történő megsértése esetén a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (a továbbiakban: **Mttv.**) 187. §-ában meghatározott jogkövetkezményeket alkalmazhat.

A Médiatanács megállapította továbbá, hogy a Médiaszolgáltató ugyanezen műsorszámával nem sértette meg a termékmegjelenítés alkalmazására vonatkozó azon törvényi rendelkezést, mely szerint a termékmegjelenítést tartalmazó műsorszámok nem hívhatnak fel közvetlenül áru megvásárlására vagy bérlésére, illetve szolgáltatás igénybevételére.

E határozat ellen fellebbezésnek nincs helye. A határozat felülvizsgálata a határozat közzétételétől számított 30 napon belül a Fővárosi Törvényszékhez címzett, a Médiatanácsához három példányban benyújtott keresetlevéllel kérhető. A keresetlevél benyújtásának e határozat végrehajtására halasztó hatálya nincs, a keresetlevélben a keresettel támadott határozat végrehajtásának felfüggesztése a bíróságtól kérhető. A keresetet a bíróság a beérkezést követő naptól számított 30 napon belül tárgyalás tartása nélkül bírálja el, a keresetlevélben tárgyalás tartása kérhető.

I n d o k o l á s

A Médiatanács az Mttv. 167. § (1) bekezdésében foglalt általános hatósági felügyelet keretében, hivatalból vizsgálta a Médiaszolgáltató TV2 csatornájának 2011. november 4-i „Esküdj!” című műsorszámát, és az alábbiakat tapasztalta.

A 2011. november 4-én 00:12:35-kor kezdődött „Esküdj!” című műsorszámában a 00:18:37-kor kezdődött egységben a műsorvezető közölte, hogy **Személyes adat**, az egyik szereplő profi fodrász szeretne lenni, ezután pedig egy rövid klipet mutatott be arról, hogy a rezidencia lakóinak hogyan készít frizurát.

Eközben a stúdióba érkezett **Személyes adat** fodrász, akivel 00:20:10-től az alábbi beszélgetésbe kezdett a műsorvezető:

Majka: „Te egy olyan fodrászatban dolgozol, ahol hasonló szettben (kuncogás) szabadítják meg az embert a felesleges hajtól, szőrzettől, ami a fején van, és ez egyelőre nekem nagyon szimpatikus, nagyon jól nézel ki.”

Személyes adat: „Igen, igen.”

Majka: „De ez full egész átalakítás? Beülök, megmostok, megmasszírozzátok a fejemet, és gyönyörű szép, hozzád hasonló kaliberű lányok végzik a profi munkát is végeznek és levágják a hajamat is?”

Személyes adat: „Igen, igen, így van. A szalonunk a belvárosban van, a pesti Broadway-n, és nagyon szép lányok dolgoznak nálunk, és ahogy mondtad: minden van, megmossuk, fejmasszázs, levágjuk...”

Majka: „Táncoslányok figyelem! Átképezünk titeket fodrásznak. Ez hogy volt annak idején?”

Ezek után a hölgy azt mesélte el, hogyan lesz valakiből topless fodrász. A beszélgetésnek 00:27:23 órákor lett vége, azaz a szegmens 5 perc 20 mp hosszúságú volt.

A műsor elején és végén a Médiaszolgáltató arról tájékoztatta a nézőket, hogy a műsorszám termékmegjelenítést tartalmazott.

A hatósági ellenőrzés megállapításai alapján felmerült az Mttv. 31. § (1) bekezdésének b) pontjában foglalt rendelkezés megsértése, mely szerint a termékmegjelenítést tartalmazó műsorszámok „nem hívhatnak fel közvetlenül áru megvásárlására vagy bérlésére, illetve szolgáltatás igénybevételére”.

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: **Ket.**) 29. § (1) bekezdésében foglaltak és az Mttv. 182. § bg) pontja alapján a Médiatanács hivatalból 2011. december 14-én hatósági eljárást indított a Médiaszolgáltatóval szemben, melyről 1895/2011. (XII.14.) számú, MN/33507-4/2011. ügyiratszámú végzésében a Ket. 29. § (3) bekezdés a) pontja alapján értesítette a Médiaszolgáltatót, tájékoztatta a hatósági ellenőrzés megállapításairól, valamint a 29. § (5) bekezdés szerinti tartalommal felhívta a figyelmét arra, hogy az eljárás során nyilatkozattételi és irat-betekintési jog illeti meg. Továbbá nyilatkozattételre kötelezte arra vonatkozóan, hogy

a kifogásolt műsorszámban a topless fodrásszal kapcsolatos riport során termékmegjelenítést alkalmazott-e, azaz fizetés vagy hasonló ellenszolgáltatás ellenében jelentette-e meg a szolgáltatást. Amennyiben igen, úgy az ezt alátámasztó dokumentum csatolását kérte. A Médiatanács a végzésben foglalt kötelezettség teljesítésére - annak kézhezvételétől számított - 8 napos határidőt állapított meg.

A Médiaszolgáltató megfelelően igazolt képviselője 2011. december 28-án érkezett beadványában az 1895/2011. (XII.14.) számú végzésben foglaltak teljesítésére további nyolc nap határidő biztosítását kérte, tekintettel arra, hogy a karácsonyi ünnepek alatti szabadságolások miatt az ügyben illetékes személyek nem voltak elérhetők, így a Médiaszolgáltató a kért információkat határidőben beszerezni nem tudta.

A Médiaszolgáltató jogi képviselője 2012. január 9-én érkezett nyilatkozatában előadta, hogy a Médiaszolgáltató a topless fodrásszal kapcsolatos riport során nem alkalmazott termékmegjelenítést, a riporttal kapcsolatban harmadik személytől semmilyen ellenszolgáltatást nem kapott. A kifogásolt műsorrészben általánosságban volt szó a topless fodrásszal, a megszólaltatott fodrász hölgy a műsorszámban nem nevezte meg, hogy melyik szalonban dolgozik, és sem a szalon elérhetősége, sem egyéb azonosításra alkalmas információ nem hangzott el.

A műsorvezető félig-meddig vicces kérdésére a riportalany elmondta, hogy a fodrász szalonban megmossák és levágják a vendégek haját, az azonban álláspontja szerint szolgáltatások felsorolásának nem tekinthető, tekintettel arra, hogy minden fodrász köztudomásúlag ugyanezen szolgáltatásokat nyújtja.

A műsorszámban elhangzott, hogy a riportalany a belvárosban, a „pesti Broadway-n” található fodrászüzletben dolgozik. Álláspontja szerint ez az információ azonban nem tekinthető a szalon elérhetőségének, mivel ez alapján nem azonosítható be a fodrász szalon címe, különös tekintettel arra, hogy a „pesti Broadway” fogalma az átlagember számára jelentéssel nem bír.

Álláspontja szerint a riport nem kereskedelmi megjelenés volt, hanem az „Összeesküvők” című műsorban szereplő **Személyes adat** szakmájához, a fodrászathoz kapcsolódva, vicces megközelítésben mutatta be a fodrászat sajátos fajtáját, a topless fodrászatot. A Médiaszolgáltató a termékmegjelenítésre figyelmeztetést a műsorszámban bemutatott nyereségre tekintettel alkalmazta.

Álláspontja szerint a fentiek alapján a Médiaszolgáltató nem sértette meg az Mttv. 31. § (1) bekezdését, mivel a műsorszám nem hívott fel fodrász szalon szolgáltatásainak igénybevételére.

A hatósági eljárás az Mttv. 31. § (1) b) pont sérelmének felmerülése miatt indult meg, azonban a nyilatkozat tükrében felmerült a burkolt kereskedelmi közlemény közzétételének tilalmára vonatkozó rendelkezés megsértésének lehetősége, ezért a Médiatanács 25/2012. (I.11.) számú, MN/33507-13/2011. ügyiratszámú végzésében az Mttv. 149. § (2) bekezdése alapján hivatalból kiterjesztette a Médiaszolgáltatóval szemben az Mttv. 31. § (1) bekezdés b) pontjának megsértése tárgyában hivatalból megindított hatósági eljárást az Smtv. 20. § (3) bekezdésének megsértése vonatkozásában. Továbbá kötelezte a Médiaszolgáltatót, hogy a végzés kézhezvételét követő nyolc napon belül csatolja a 2011. november 4-én sugárzott „Esküdj!” című műsorszámban bemutatott nyereséggel kapcsolatos, a termékmegjelenítés alkalmazását alátámasztó dokumentumot/dokumentumokat. A Médiatanács a Médiaszolgáltató határidő-hosszabbítási kérelméről végzést nem hozott, mivel a Médiaszolgáltató 2012. január 9-én nyilatkozatot tett az ügyben, míg a Médiatanács első ülése 2012. évben január 11-én volt.

A Médiaszolgáltató jogi képviselője 2012. február 1-jén érkezett nyilatkozatában előadta, hogy az **Személyes adat** -vel megállapodást kötött arról, hogy a társaság az „Összeesküvők” és az „Esküdj!” című műsorban nyereséget biztosít, melyek a

műsorszámokban bemutatásra kerültek, azonban adminisztratív okokból a megállapodás nem került aláírásra, ezért a bemutatott nyereménnyel kapcsolatos dokumentumokat benyújtani nem tudta.

A topless fodrász szerkesztett tartalomként szerepelt a műsorban, annak megjelenítése mögött semmilyen gazdasági érdek nem volt. A beszélgetéssel kapcsolatban harmadik személytől semmilyen ellenszolgáltatást nem kapott.

Amennyiben a Médiatanács további bizonyítást tart szükségesnek, úgy a Médiaszolgáltató indítványozta a műsorszám producerének, **Személyes adat** tanúként történő meghallgatását arra nézve, hogy a hivatkozott dialógus a szerkesztők ötlete alapján került a műsorszámába, és annak közzétételét semmilyen vállalt kötelezettség, vagy üzleti érdek nem indokolta.

Tekintettel arra, hogy a vizsgált beszélgetés ellenszolgáltatás és üzleti érdek nélkül került közzétételre, így a Médiaszolgáltató szerint arra nem vonatkoznak a kereskedelmi közleményre irányadó szabályok, mivel a beszélgetés - ellenszolgáltatás hiányában - kereskedelmi közleménynek nem minősülhet.

Mivel a Médiaszolgáltató szerint megfelelően igazolta, hogy a topless fodrásszal készült beszélgetés termékmegjelenítésnek, és így kereskedelmi közleménynek nem minősül, ezért véleménye szerint azt kell vizsgálni, hogy a beszélgetés burkolt kereskedelmi közleménynek minősült-e. A Médiaszolgáltató szerint nem hangzottak el a reklám fogalmi elemét képező információk a műsorszámában. Így sem egy konkrét fodrászat neve, sem annak egyéb megjelölése, sem egy konkrét fodrászat helye nem volt megismerhető a műsorszámból. Véleménye szerint nem hangzott el olyan információ, amely egy felismerhető fodrászüzlet szolgáltatása igénybevételének előmozdítására vagy ismertségének növelésére irányult volna. Álláspontja szerint a tartalmi rész okán sem állapítható meg jogszabálysértés. Hiszen a spontán elhangzott, élő műsorban közreadott, a műsor sajátosságából fakadóan kikerülhetetlen módon megvalósult dialógus semmi olyan tartalommal nem bírt, ami alapján bármilyen kereskedelmi érték, üzenet hangsúlyt kapott vagy éppen csak tetten érhető lett volna.

A fentiek alapján a Médiaszolgáltató – jogszabálysértés hiányában - az eljárás megszüntetését kérte.

A Médiatanács a rendelkezésre álló adatok, különösen a hatósági ellenőrzés megállapításai és a Médiaszolgáltató nyilatkozata alapján az alábbi tényállást állapította meg, és azt az alábbiak szerint értékelte:

A Médiatanács eljárását az Mttv. 31. § (1) bekezdés b) pontjának megsértése tárgyában indította meg. Miután a Médiaszolgáltató az eljárás során azt nyilatkozta, hogy a topless fodrászattal kapcsolatban nem, csak a bemutatott nyereményre tekintettel alkalmazott termékmegjelenítést, a Médiatanács a burkolt kereskedelmi közlemény közzétételének tilalmára vonatkozó rendelkezés mentén vizsgálta meg a műsorszámot.

Az Smtv. 20. § (3) bekezdése értelmében „a burkolt kereskedelmi közlemény médiatartalomban történő közzététele tilos”.

Az Mttv. 203. § 20. pontja értelmében a „kereskedelmi közlemény: olyan médiatartalom, amelynek célja gazdasági tevékenységet folytató természetes vagy jogi személy, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaság árujának, szolgáltatásának vagy arculatának közvetlen vagy közvetett népszerűsítése. Az ilyen tartalmak fizetés vagy hasonló ellenszolgáltatás ellenében, vagy önreklámozás céljából kísérik a médiatartalmakat, vagy szerepelnek abban”.

Az Mttv. 203. § 4. pontja ekként határozza meg a burkolt kereskedelmi közlemény fogalmát: „olyan kereskedelmi közlemény, amelynek közzététele természetét tekintve megtéveszti a közönséget. Burkolt reklámnak minősülhet a kereskedelmi közlemény céljait szolgáló közlemény abban az esetben is, ha nem ellenszolgáltatás fejében került közzétételre.”

Az Mttv. 203. § 59. pontja határozza meg a reklám fogalmát:

„olyan – műsorszámnak minősülő – közlés, tájékoztatás, illetve megjelenítési mód, amely valamely birtokba vehető forgalomképes ingó dolog – ideértve a pénzt, az értékpapírt és a pénzügyi eszközt, valamint a dolog módjára hasznosítható természeti erőket -, szolgáltatás, ingatlan, vagyoni értékű jog értékesítésének vagy más módon történő igénybevételenek előmozdítására, vagy e céllal összefüggésben a vállalkozás neve, megjelölése, tevékenysége népszerűsítésére vagy áru, árujelző ismertségének növelésére irányul.”

A burkolt kereskedelmi közlemény kereskedelmi üzenetet hordoz anélkül, hogy ezen jellegét nyíltan vállalná. Megtévesztő lehet a kereskedelmi közlemény, amely olyan kontextusban kerül bemutatásra, amelyben a közönség annak valódi természetét képtelen felismerni. Jelen esetben a szegmens megtévesztő volta abban nyilvánult meg, hogy a kifogásolt kereskedelmi közleményt úgy integrálta műsorába a Médiaszolgáltató, hogy nem jelezte annak reklámjellegét.

A fenti fogalom-meghatározásból következően burkolt reklámnak minősülhet a kereskedelmi közlemény céljait szolgáló közlemény abban az esetben is, ha nem ellenszolgáltatás fejében került közzétételre. A Médiaszolgáltató azon állítása, miszerint a riporttal kapcsolatban harmadik személytől semmilyen ellenszolgáltatást nem kapott, a törvénysértés megállapítása során jelentőséggel nem bír.

A beszélgetés során a szalon elérhetőségének közlésével olyan - az összeállítás témájához képest indokolatlan - többletinformáció hangzott el, amely által az üzlet könnyen beazonosíthatóvá vált. A belvárosban, „a pesti Broadway-n” meghatározás elegendő információt nyújtott a szalon azonosításához, különösen azért, mert nem egy szokványos fodrászatról volt szó. A topless fodrászat szolgáltatásainak ismertetése pedig felkelthette a nézők érdeklődését, a szolgáltatást vonzóvá tehetette számukra, azaz annak népszerűsítése a szolgáltatás igénybevételeire ösztönözhetette őket.

A bírói gyakorlat szerint az „ösztönző” hatás kiváltásához elegendő a figyelemfelkeltés ténye, hiszen ez tekinthető a vásárlást megelőző releváns mozzanathoz, továbbá az az információközlés minősül burkolt reklámnak, amely anélkül kelt vásárlási, szolgáltatás igénybevételei készletét, hogy ezt a szándékát nyíltan vállalná.

A Médiaszolgáltató indítványa a műsorszám producerének tanúkénti meghallgatására nem indokolt, hiszen nem bír jelentőséggel a Médiaszolgáltató azon érvelése, hogy semmilyen vállalt kötelezettség vagy üzleti érdek nem indokolta a dialógus közzétételét. A burkolt reklámozás a Médiaszolgáltató szándékától függetlenül is megvalósulhat, melyet a bírói gyakorlat is alátámaszt. A Fővárosi Ítéltábla 4.Kf.27.445/2006/5. számú döntésében is kimondta, hogy a burkolt reklámozás megvalósulása szempontjából nem releváns az érintett műsorblokk célja, nem szükséges a törvény tudatos megsértése sem.

A műsorszám tartalmához képest indokolatlan módon megjelenő, reklámértékkel bíró információk alkalmasak voltak a topless fodrászat iránti figyelem felkeltésre, ezért a Médiaszolgáltató megsértette az Smtv. 20. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezést.

A Médiatanács a jogsértés miatt alkalmazandó jogkövetkezmény fajtájának és mértékének meghatározása során az alábbi szempontokat vette figyelembe.

Az Mttv. 186. § (1) bekezdése értelmében:

„Amennyiben a jogsértés csekély súlyú és ismételtség nem állapítható meg, a Médiatanács, illetve a Hivatal - a jogsértés tényének megállapítása és figyelmeztetés mellett - legfeljebb harminc napos határidő tűzésével felhívhatja a jogsértőt a jogsértő magatartás megszüntetésére, a jövőbeni jogsértésektől való tartózkodásra, illetve a jogszerű magatartás tanúsítására, és meghatározhatja annak feltételeit.”

Az Mttv. 187. § (4) bekezdés értelmében ismételtségnek tekintendő, ha a jogsértő a jogerős hatósági határozatban megállapított jogsértő magatartást ugyanazon jogalapon és jogszabályhely tekintetében, ugyanazon tárgykörben, háromszázhatvanöt napon belül legalább kétszer valósítja meg, ide nem értve a csekély súlyú törvénytiséteket.

A Médiatanács a jogkövetkezmény megválasztásakor figyelembe vette, hogy 2011. január 1-jét követően jelen határozat meghozataláig egyetlen alkalommal sem állapította meg az Smtv. 20. § (3) bekezdésének megsértését a Médiaszolgáltatóval szemben. Erre a körülményre és a jogsértés súlyára tekintettel, valamint figyelemmel az Mttv. 187. § (4) bekezdés szerinti ismételtség hiányára, a Médiatanács az Mttv. 182. § c) pontjában foglalt hatáskörében az Mttv. 186. § (1) bekezdésben rögzített jogkövetkezményt alkalmazta a Médiaszolgáltatóval szemben, azaz a jogsértés tényének megállapítása és figyelmeztetés mellett felhívta a jövőbeni jogsértésektől való tartózkodásra, illetve a jogszerű magatartás tanúsítására.

A hatósági eljárás során a Ket. 153. § (2) bekezdésében foglalt rendelkezés szerinti eljárási költség nem merült fel.

A jogorvoslatról szóló tájékoztatás a Ket. 72. § (1) bekezdés da) pontján, valamint az Mttv. 163. § (1) és (3) bekezdésén, valamint a 164. §-on alapul. A tárgyalás tartására vonatkozó tájékoztatás a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 338. § (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2012. február 22.

a Médiatanács nevében

Szalai Annamária
elnök

dr. Auer János
hitelesítő tag

Kapják:

Személyes adat